

LUUMÄKI IEVASVUORI

Kalliomaalauksen alustan koekaivaus

Jukka Luoto 1999

**LUUMÄKI
IEVASVUORI
Kalliomaalauksen
alustan koekaivaus
4.-5.10.1999**

**Etelä-Karjalan museo
Amanuenssi
Jukka Luoto**

Sisällys

1. Sisällys	s. 1
2. Arkistotietoja	s. 2
3. Kaivaushavainnot	s. 3-4
4. Kartta- ja kuvaluettelo	s. 5
5. Kartat	s. 6-9
8. Kuvat	s. 10-11

Pk. 3131 09 PENTTI
x = 6763 20, y = 3520 08, z = 78
Kalliomaalauksen ympäristön kaivaus
Etelä-Karjalan museo
Kaivauksen johtaja: Jukka Luoto

Kaivaus suoritettiin 4.-5.10.1999. Tutkimuksella pyrittiin keräämään aineistoa, joka kertoisi kalliomaalauksen tekotapahtumasta ja ajoituksesta. Tähän pyrittiin avaamalla koeo maalauksen alle.
Tutkimus ei tuonut päivänvaloon mitään ihmisen toiminnasta kertovaa.

Ajoitus: kivikausi ?
Tutkitun alueen laajuus: 3 m²
Tutkimuskustannukset: Työ suoritettiin Luumäen harrastelija-arkeologien kaivauksena. Töihin osallistui J. Luodon ohella 4 harrastelijaa.

Tutkimusraportti: J. Luoto 4.2.2000 Etelä-Karjalan museon arkistossa (kopio museovirasto).

Etelä-Karjalan museo teki amanuenssi Jukka Luodon johdolla arkeologisia tutkimuksia Luumäen Saares-nimisen kylän Ievasvuoren kalliomaalauksella 4.10.-5.10.1999 välisenä aikana. Kohde sijaitsee Hiijärven itärannalla.

Hiijärvi laskee vetensä pienen puron kautta Välväylään; se on siis vesistön osa muttei ainakaan nykyään ole minkään kulkureitin osa.

N. puolentoista kilometrin päässä kohteesta sijaitsee toinen punaväriäikäesiintymä (Luumäki, Saares, Rantomäki, R:no 2:35, om. Olavi Okkola, pk. 3131 06, 676434, 351984, 12.4.1994, 10.3.1999 P. Siiröpää, kentän laajuus 110x50 cm.). Se on kuitenkin luonnonmuodostelma.

Kohteiden asemat käyvät ilmi liitteestä 1.

Ievasvuoren maalaus sijaitsee loivasti sisäänpäin viettävässä, pohjois-etelä-suuntaisessa viborgiittikalliossa. Maalauskenttää on kuvattu Jukka Luodon tarkastuskertomuksessa 30.5.1999 ja etenkin sen liitteissä.

Maalauskentän eteläinen osa laskee suoraan veteen. Kentän pohjoispäässä kallion juurella on sen ja järven välissä 3 m leveä maakaista, jonne kaivaus oli mahdollista sijoittaa.

Aluskasvillisuus muodostuu erilaisista heinistä ja muista rantakasveista. Pohjakerroksen muodostavat sammal ja jäkälä. Rantakaistaleella kasvaa vähäisiä lehtipuita ja yksi mäntykin. Kentän pohjoispuolella on kesäasumus. Se ei ole kuitenkaan mitenkään vaikuttanut maalauksiin tai niiden lähiympäristöön, mikä onkin luonnollista kun maalauksia voi lähestyä vain järveltä käsin.

Tehtyä tutkimusta voidaan luonnehtia koekaivaukseksi. Kaivauksella pyrittiin löytämään aineistoa, joka valaisisi maalausten ajoitusta ja tekotapaa.

Kaivausten johtajana toimi Etelä-Karjalan museon amanuenssi Jukka Luoto. Varsinainen kaivaustyö suoritettiin vapaaehtoisvoimin: kaivajina toimivat Luumäen harrastelijaryhmä Selänala. Kouluaikaan ajoitettua kaivausta ei jostain syystä voitu käyttää mitenkään opetuksessa hyväksi.

Kenttäpiirroksat on tehnyt Matti Siiröpää ja Johanna Lindh on huolehtinut niiden puhtaaksi piirtämisestä.

Alueelle vedettiin runkolinja kallion suuntaisesti ja sen länsipuolelle avattiin kolme 1x1 m²:n kaivausruutua. Niiden suhde kalliomaalauksiin käy ilmi kaivauskartoista (liite 2-4).

Korkeuskiintopisteeksi valittiin maalauksen alin kohta, jolle saatiin lasketuksi arvoksi 77.43.

Korkeudet on kartoissa ilmaistu absoluuttisina korkeuksina meren pinnasta N60 järjestelmässä. Mittaukset perustuvat Hiijärven veden pinnan tasoon 5.10.1999 76,21 m., joka saatiin punnitsemalla se peruskartan korkeuspultista n. 1 km maalauksesta kaakkoon.

Pultin korkeus on 81,7 m.

Aluetta peitti ohut karikkeensekainen turvemaakerros. Turpeen alapuolinen maa oli turpeen ja mullansekaisista karkeaa hiekkaa (rapa), ja varsinkin kallionseinämän puolella sormenpään kokoisia murusia rapautunutta kiveä. Paikoitellen maassa esiintyi vähäisiä hiekka- ja hiesuesiintymiä. Mitään ihmisen toimintaan viittaavaa ei tullut päivänvaloon.

Turve poistettiin lapiolla ja multa-hiekkamaa lastoilla ja lapiolla. Kaikki poistettu maa-aines seulottiin. Alueesta piirrettiin kaksi tasokarttaa ja sen itäreunasta profiilipiirros.

Kaivaus lopetettiin kun maaperässä ei enää ollut multaa eikä turvetta eli kun oli tavoitettu muuttumaton maankamara. Vaikutelmaksi myös jäi, että pohjalla oleva kallioperusta alkoi jo tulla tässä vaiheessa esiin. Kaivausalueen keskimääräiseksi syvyydeksi tuli 25 cm.

Lappeenrannassa 4.2.2000

Jukka Luoto

Kartta ja kuvaluettelo

Kartat

1. Ievasvuoren sijainti. Kopio peruskartoista 3131 09 PENTTI ja 3131 06 KANNUSKOSKI 1:20000.
2. Tasokartta. Pintavaaituskartta 1:30.
3. Tasokartta. Pohjavaaituskartta 1:30.
4. Profiilikartta 1:30.

Kuvat (EKM 1293:1-4) (valok. M. Siiropää)

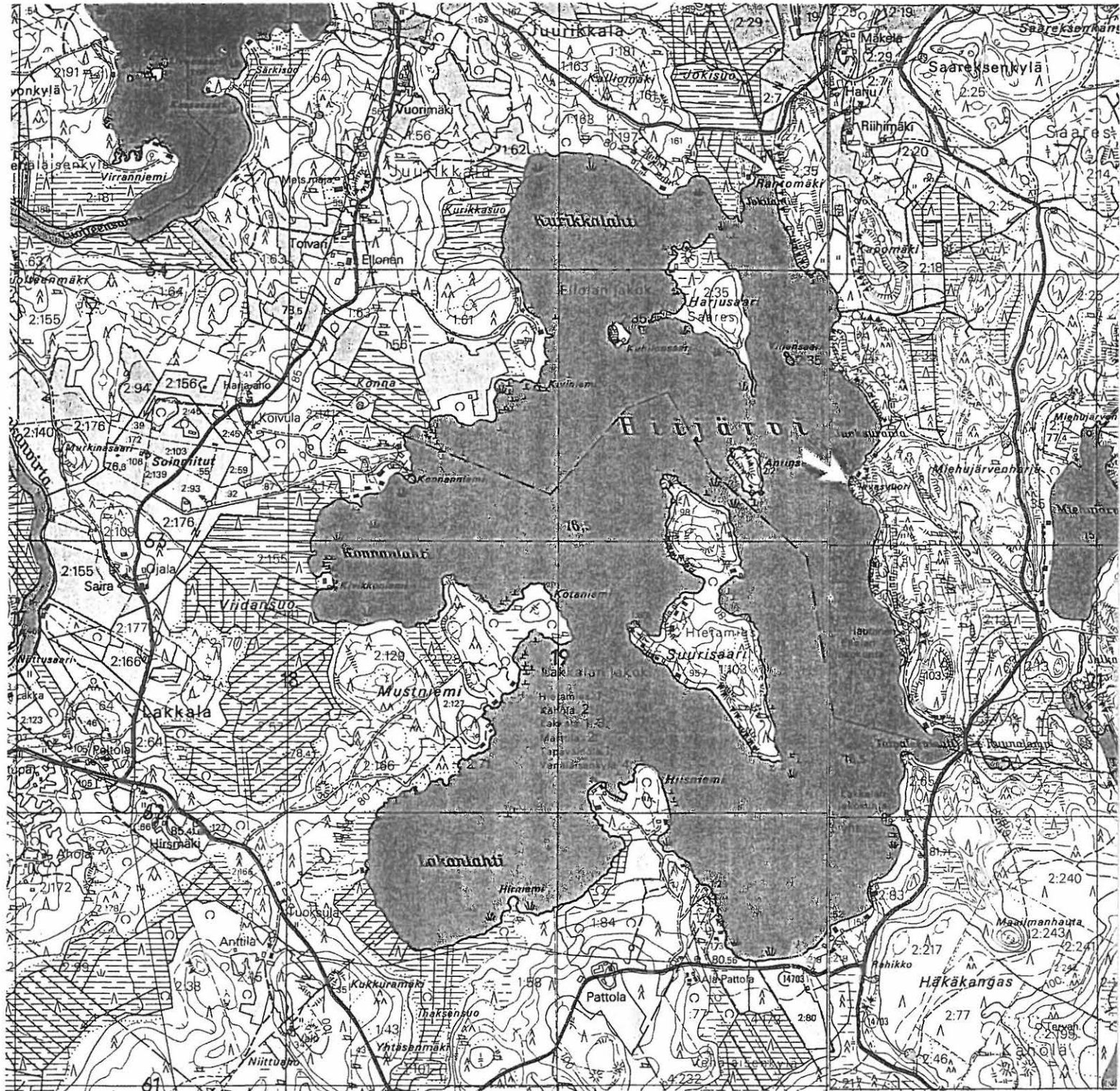
1. Kaivausalueen eteläpää ja sen yläpuolella oleva maalaus (väriläiskä).
2. Kaivausruutu II:n pohjakerros lännestä kuvattuna.
3. Kaivausalueen eteläpään kaivamista.
4. Pohjakerroksen kaivaus ruutujen II ja III rajalla.

LUUMÄKI, SAARES, IEVASVUORI

Kalliomaalaus

Saares R:no 2:35

Om. Kaija Okkola (Saares, 56550 Kaitjärvi, puh. 05-424065)

Ievasvuoren kalliomaalaus ja Rantomäen punaväriiläikkä.
 Ote peruskartoista 3131 06 Kannuskoski ja 3131 09 Pentti
 1:20 000.

Pintavaaituskartta

Kenttäpiirros M. Siropää

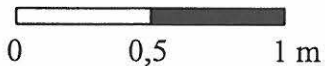
Puhtaaksi piirros J. Lindh

Hiijärven mitattu korkeus 5.10.1999 76,21 m mpy

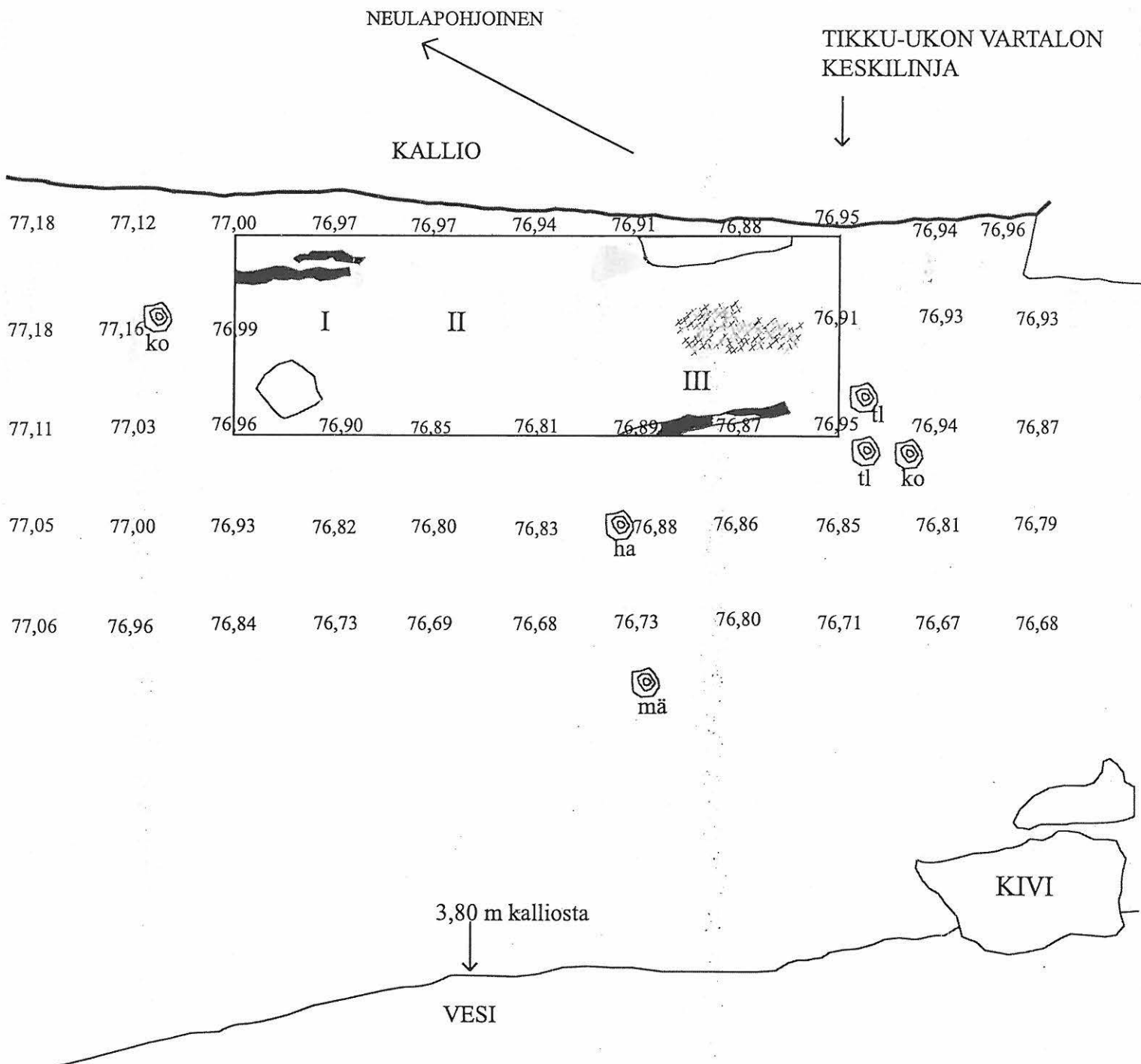
Peruskartan korkeuspultti n. 1 km maalauksesta kaakkoon

tien ja mökkitien haarassa n. 1 m³ kiven keskellä 81,7 m mpy

Karttakorkeus vedelle 76,5 m mpy

Pintakerros

- = kallio
- ⊙ = puu (koivu, tervaleppä, haapa, mänty)
- ⬤ = pohjatason yläpuolella n. 3 cm hiekkaa/hiesua
- ⬢ = kivi
- 67,89 = pintavaaitusluku
- ⊗ = hiesuläiskä; muu pohja oli ravan ja hiekan sekoittamaa turvetta
- = kaivetun alueen raja
- = juuri

IEVASVUORI 5.10.1999, Jukka Luoto

8

Pohjavaaituskartta

Kenttäpiirros M. Siirpää

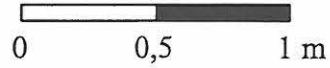
Puhtaaksi piirros J. Lindh

Hiijärven mitattu korkeus 5.10.1999 76,21 m mpy

Peruskartan korkeuspultti n. 1 km maalauksesta kaakkoon

tien ja mökkitien haarassa n. 1 m³ kiven keskellä 81,7 m mpy

Karttakorkeus vedelle 76,5 m mpy

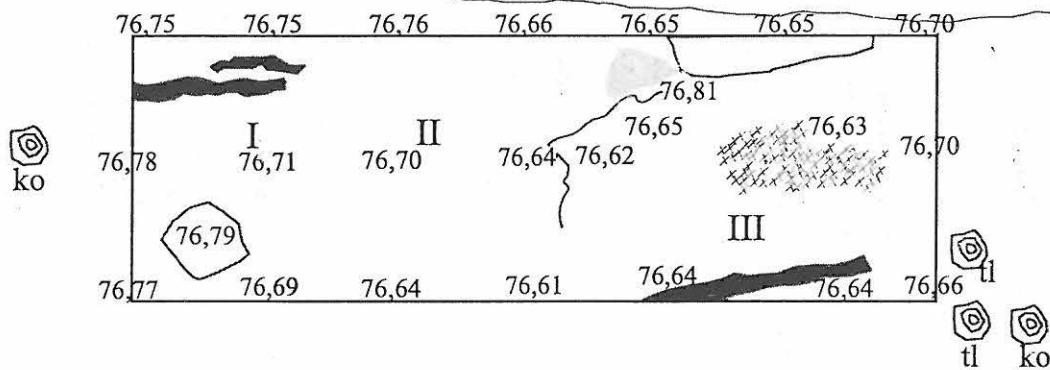

Pohjakerros

NEULAPOHJOINEN

TIKKU-UKON VARTALON
KESKILINJA

KALLIO

ha

mä

KIVI

3,80 m kalliosta

VESI

— = kallio

⊙ = puu (koivu, tervaleppä, haapa, mänty)

⬡ = kivi

■ = pohjatason yläpuolella n. 3 cm hiekkaa/hiesua

67,89 = pohjavaaitusluku

×××× = hiesuläiskä; muu pohja oli ravan ja hiekan sekoittamaa turvetta

— = kaivetun alueen raja

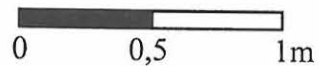
▲ = juuri

IEVASVUORI 5.10.1999

Kartta kalliomaalauksen kuvien sijainnista

Kenttäpiirros M. Siiröpää

Puhtaaksi piirros J. Lindh

= punamultaläiskä

= punavärillä maalattu kuvio

= kartan vedenkorkeus

= mitattu vedenkorkeus

= kallio

POHJOISIN
KUVAKENTTÄ(VÄLIÄ EI
OLE MITATTU)KESKIMMÄINEN
MAALAUS7971
ylin

A

7875 ylin

7840

7829

7743 alin

LOHKARE

7786
alin

78

KALLIO

Kaivaus

KALLIO

77

7650 (KARTAN VEDENKORKEUS)

7621 MITATTU VEDENKORKEUS

1. Kaivausalueen eteläpää ja sen yläpuolella oleva maalaus (väriläiskä)

M. Siirpää EKM
1293:1

2. Kaivausruutu II:n pohjakerros lännestä kuvattuna

M. Siirpää EKM
1293:2

1.

2.

3. Kaivausalueen eteläpään kaivamista.
M. Siirpää EKM
1293:3

4. Pohjakerroksen kaivaus ruutujen II ja III rajalla.
M. Siirpää EKM
1293:4

3.

4.